

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 69.878/1/V
van 14 september 2021

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen’

Op 9 juli 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 25 augustus 2021,^(*) een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen’.

Het voorontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 2 september 2021. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, staatsraad, voorzitter, Koen MUYLLE en Inge VOS, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 14 september 2021.

*

^(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest strekt ertoe het Energiedecreet van 8 mei 2009 op diverse punten te wijzigen.

Zo wordt voorzien in bijkomende inkomsten voor het Energiefonds (artikel 3 van het voorontwerp) en in een nieuwe categorie van personen die aan energiedelen kunnen doen (artikelen 4 en 8), worden stationaire elektriciteitsopslagfaciliteiten vrijgesteld van de verplichting om jaarlijks een aantal groenestroom- of warmtekrachtcertificaten in te dienen (artikelen 6, 2°, en 7, 4°), en wordt bepaald welke gegevens in de energieprestatiedatabank worden opgenomen en toegankelijk zijn (artikel 11). Voorts wordt geregeld welke gegevens van het energieprestatiecertificaat openbaar moeten worden gemaakt (artikelen 12 en 13) en wordt in een verplichting voorzien om bij de overdracht van niet-residentiële gebouwen of gebouweenheden erop te wijzen dat de verkrijger binnen een gestelde termijn aan een minimaal energieprestatieniveau zal moeten voldoen (artikel 14). Tevens wordt voorzien in de oprichting van een Energiedataplatform ter ondersteuning van het energie- en klimaatbeleid (artikelen 15 tot 17), en worden een aantal boetes herzien indien niet is voldaan aan een aantal EPB-eisen of indien een EPB-aangifte niet overeenstemt met de werkelijkheid (artikelen 20, 21 en 23).

Daarnaast wordt de mogelijkheid om de toekenningsperiode voor groenestroomcertificaten te verlengen voor installaties die gebruik maken van zonne-energie, afgeschaft (artikel 5, 1° en 2°), wordt de zogenaamde antisauçissoneringsbepaling in artikel 7.1.1, § 2, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 gewijzigd (artikel 5, 3° en 4°), en wordt de mogelijkheid om de netbeheerders openbardienstverplichtingen op te leggen inzake programma's ter bevordering van elektrische voertuigen opgeheven (artikel 10), volgens de memorie van toelichting omdat de bevoegdheden inzake het stimuleren van de omschakeling naar zero-emissie vervoermiddelen en vervoermiddelen aangedreven door alternatieve brandstoffen worden overgedragen van het beleidsveld energie naar het beleidsveld mobiliteit. Voorts worden de bepalingen inzake de vermindering op de quotumverplichtingen van energie-intensieve bedrijven verduidelijkt (artikelen 6, 1°, en 7, 1° tot 3°), worden de aansluitingskosten ten laste van de netbeheerder bij de aansluiting van warmtekrachtinstallaties op het net gewijzigd (artikel 9) en wordt de mogelijkheid geregeld voor personeelsleden van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (hierna: VEKA) om in het kader van het toezicht gegevens zoals het rijksregisternummer, het vreemdelingennummer of het ondernemingsnummer op te vragen (artikelen 18 en 19).

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

Ten slotte wordt de inwerkingtreding van het aan te nemen decreet geregeld (artikel 24).

VORMVEREISTEN

3. Het ontwerp bevat bepalingen die verband houden met de verwerking van persoonsgegevens.

Bij de adviesaanvraag is advies nr. 2021/40 gevoegd dat de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens op 15 juni 2021 over het ontwerp heeft uitgebracht.

Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, reeds in tal van adviezen heeft opgemerkt, dient met betrekking tot die bepalingen niet enkel het advies te worden ingewonnen van de Vlaamse toezichtcommissie, maar ook het advies van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’. Het is immers die autoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de ‘algemene’ regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de algemene verordening gegevensbescherming² heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de voormelde adviesverplichting.³

De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog moet worden ingewonnen vooraleer het ontwerp doorgang kan vinden.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 4

4. Op het einde van artikel 4 schrijve men “wordt de zinsnede ‘en 4°’ toegevoegd”.

Artikel 5

5.1. Artikel 5, 1° en 2°, van het voorontwerp strekt ertoe de verlenging van de toekenningsperiode voor groenestroomcertificaten af te schaffen voor installaties die gebruik maken van zonne-energie. Volgens de memorie van toelichting bij het voorontwerp is die mogelijkheid zinloos geworden omdat sowieso geen steun meer zou worden toegekend. Dienaangaande wordt onder meer het volgende uiteengezet:

² Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

³ Adv.RvS 61.267/AV van 27 juni 2017 over het voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 106-115 (opmerkingen 1 tot 6) en 117 (opmerking 3).

“Het niet-afgeschreven gedeelte van de investeringen zou dus in bijna alle gevallen gelijk zijn aan nul of maximaal 1/3 van de oorspronkelijke investering. Gezien er in geval van zonne-energie geen brandstofkosten zijn en de exploitatiekosten gering zijn in verhouding tot de opbrengsten van de elektriciteitsproductie, zou de berekening steeds een negatieve onrendabele top opleveren voor de verlengingsperiodes, en dus toch geen steun meer toegekend worden.”

5.2. De afschaffing van de verlenging van de toekenning van groenstroomcertificaten voor installaties die gebruik maken van zonne-energie kan worden aanvaard als er inderdaad geen gevallen zijn waarin die verlenging tot de toekenning van bijkomende groenstroomcertificaten leidt, zoals in de memorie van toelichting wordt gesuggereerd.

Het is echter enkel onder dat voorbehoud dat de ontworpen regeling doorgang kan vinden. Indien er – in het bijzonder bij installaties die over vijftien jaar werden afgeschreven – toch gevallen zouden zijn waarbij de onrendabele top positief zou uitvallen, zou de ontworpen regeling in die situaties immers neerkomen op een schending van de legitieme verwachtingen en een inmenging in het eigendomsrecht van de betrokkenen. Bovendien zou dan ook een verschil in behandeling ontstaan dat moet kunnen worden verantwoord in het licht van het grondwettelijke beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, aangezien die installaties, gelet op de langere afschrijfduur en dus een lagere bandingfactor,⁴ gedurende de initiële periode van tien jaar minder steun hebben ontvangen dan installaties die werden afgeschreven op tien jaar.

Artikel 7

6. In het ontworpen artikel 7.1.11, § 2/2, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (artikel 7, 4°, van het ontwerp) schrijve men “het plaatselijk vervoernet van elektriciteit” (niet “het plaatselijk vervoernet van elektriciteit net”).

Artikelen 18 en 19

7. Volgens de ontworpen artikelen 13.1.4, § 3, tweede lid, en 13.1.5, § 2, derde lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 geldt voor de verwerking van de in die artikelen vermelde persoonsgegevens een bewaartermijn van maximaal tien jaar of een bewaartermijn die duurt tot vijf jaar na de dag waarop het dossier is afgesloten.

Aangenomen dat de kortste van de twee termijnen geldt, schrijve men beter dat een bewaartermijn geldt die duurt tot vijf jaar na de dag waarop het dossier is afgesloten, en in elk geval maximaal tien jaar.

⁴ Zie bijlage III/4 bij het Energiebesluit van 19 november 2010.

Artikel 22

8. In artikel 22 van het voorontwerp schrijve men “Het Vlaams Energieagentschap” en “Het VEKA”.

Slotopmerking

9. De artikelen 13, 2°, en 22 van het voorontwerp strekken ertoe om in de artikelen 11.2.3, § 3, vierde⁵ en vijfde lid, en 13.4.12, § 3, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 de verwijzing naar het Vlaams Energieagentschap aan te passen aan de nieuwe benaming van dat agentschap, namelijk het VEKA. Er moet evenwel worden vastgesteld dat het Energiedecreet van 8 mei 2009 nog een aantal andere vermeldingen van het Vlaams Energieagentschap bevat, die niet worden aangepast.⁶ Om de uniformiteit van de terminologie in dat decreet te verzekeren,⁷ lijkt het aangewezen om van de gelegenheid van het thans voorliggende voorontwerp gebruik te maken om ook die vermeldingen aan te passen.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Wouter PAS

⁵ Het is terecht dat in artikel 13, 4°, van het voorontwerp ook naar het vierde lid van die bepaling wordt verwezen: ofschoon volgens de Vlaamse Codex in dat lid gewag wordt gemaakt van “het VEKA” en “Het VEKA”, blijkt uit artikel 24 van het decreet van 4 december 2020 ‘houdende aanpassing van diverse decreten met betrekking tot de omvorming van het Vlaams Energieagentschap tot het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake klimaat van het Departement Omgeving in dit Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake lucht van het Departement Omgeving in de Vlaamse Milieumaatschappij en houdende rapportage door het Departement Omgeving’ dat in werkelijkheid enkel die tweede vermelding van het Vlaams Energieagentschap werd aangepast.

⁶ Zie artikel 13.4.5, § 2, tweede lid, en § 5, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Ofschoon volgens de Vlaamse Codex in artikel 11.1.14, § 1, tweede zin, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 nog gewag wordt gemaakt van “Het Vlaams Energieagentschap”, blijkt die verwijzing echter wel degelijk te zijn aangepast bij artikel 23, 1°, van het decreet van 4 december 2020, naar luid waarvan in onder meer die bepaling de woorden “Het Vlaams Energieagentschap” *telkens* worden vervangen door de woorden “Het VEKA”. Hetzelfde geldt voor de artikelen 7.1.4/1, § 1, tiende lid, en 12.2.2, tweede lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2008.

⁷ In de memorie van toelichting bij het voorontwerp dat tot het decreet van 4 december 2020 heeft geleid werd overigens gepreciseerd dat “in het Energiedecreet van 8 mei 2009 alle verwijzingen naar het intern verzelfstandig agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Energieagentschap moeten worden aangepast richting het VEKA”: *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 526/1, 20.